

til Fællesforsfatningen. Udkastets § 7 svarer til Grundlovens § 25; Udkastets § 8 svarer til Grundlovens § 26, med den Forandring, som hidrører fra den Forandring, der er foregaaet med § 6, idet dette lille Ord „andet“ er gaaet ud. Jeg skal altsaa ikke opholde mig videre derved. Udkastets § 9 svarer til Grundlovens § 27; Udkastets § 10 til Grundlovens § 28; Udkastets § 11 til Grundlovens § 29; Udkastets § 12 til Grundlovens § 30; Udkastets § 13 til Grundlovens § 31 og Udkastets § 14 til Grundlovens § 32; og dermed er det Afsnit, som af den ærede Formand er sat under Discussion, sluttet. Jeg har derfor for Øieblikket ikke mere at sige, men skal afvente, hvad der fra andre Sider maatte blive fremført.

Premierministeren: Den ærede Ordfører erkjender, at det Forbehold, hvormed Kongen i 1849 vedtog Grundloven, hjemler Beretigelse til at gjøre de Forandringer i samme, som flyde af det Forhold, hvori Danmark nu er kommet til Slesvig og de øvrige Landsdele. Jeg skal derfor paa dette Sagens Trin ikke befatte mig med nærmere at udvikle dette Forbeholds Betydning med Hensyn til det, man fra andre Sider har søgt at gjøre gjældende. Hvad de øvrige almindelige Bemærkninger angaaer, som den ærede Ordfører gjorde, saa er der heller ikke meget, som jeg derved kan have at sige. Der er enkelte i sig selv temmelig underordnede Ting, som jeg maa gjøre en Bemærkning ved, fordi der synes at være en ikke ganske rigtig Opfatning af Forholdene, hvilket maaskee dog kunde have skadelige Følger for Sagen. Den ærede Ordfører siger, at Regjeringen allerede var færdig med Udkastet til Fællesforsfatningen, og at den saaledes var sig fuldkomment bevidst, hvorledes denne Fællesforsfatning skulde være, og saaledes er i en heldigere Stilling end Thinget. Jeg vil derved bemærke, at jeg ved at forelægge Grundlovsudkastet kun har yttret, at Regjeringen længe havde været betænkt paa at bearbejde de nye Forsatningslove, og de Grundtræk, der vare udarbejdede, men ingenlunde, at der var truffen nogen fast Beslutning om, hvorledes Fællesforsfatningen i alle sine Dele skulde være. Jeg kan endnu dertil føie, at de væsenligste

Arbejder ligge foran den Tid, da jeg kom til at deeltage i Forhandlingerne derom; det var allerede længe iforveien, at man havde været betænkt paa at udkaſte Grundtrækkene saavel til Fællesforsfatningen, som til den særlige danske Grundlov, hvilket Arbejde ikke blev videre fremmet, fordi to Sager, som man ansaae for væsentlige Forudsætninger for Sagens videre Fremme, nemlig Arveloven og Toldeenheden, endnu ikke vare gennemførte. Det er fremdeles blevet bemærket, at man maaskee vilde komme lettere overeens, dersom jeg efter den Indbydelse, som jeg dertil modtog, havde indfundet mig i Udvalget. Noget, som man saa meget mere havde ventet, som jeg netop under Sagens første Behandling havde yttret det som noget Rimeligt, at der vilde finde Forhandlinger Sted mellem Ministeriet og Udvalget. Jeg maa herved bemærke, at Aarsagen, hvorfor en saadan Sammenkomst ikke fandt Sted, laa i den særegne Maade, hvorpaa Udvalget blev dannet, idet det bestod af den hele Forsamling, og at det derfor syntes, at det paa en Maade havde lagt Regjeringens Udkast tilside.

Forsaa vidt der i Notiverne til Grundlovsudkastet er bemærket, at man har udeladt adskillige Løstesparagraffer, som vare ubestemte og tvetydige, og som derfor let kunne foranledige fremtidige Misforstaaelser; saa har den ærede Taler bemærket, at, siden disse Løster have staaet i en saa lang Tid uden at gjøre Skade, vil det vistnok være rigtigt, at de bleve ved at bestaae, da det Modsatte let kunde give Anledning til Misforstaaelser; men det forekommer mig dog, at, naar der er Sætninger, som ikke have noget bestemt og klart Indhold, men derimod foranledige Forordringer fra den ene Side, som ikke kunne anerkjendes fra den anden Side, indeholde de et Stof til Usamdrægtighed uden at føre til noget Resultat. Jeg mener ogsaa, at den ærede Ordfører efter sin personlige Tænkemaade ikke sætter Priis paa saadanne Løster; under de Forhandlinger, som fandt Sted paa den i 1848 sammenkaldte Rigsforsamling, viste det sig jævnlige, at han ikke lagde nogen Vægt paa disse Løstesparagraffer. Med Hensyn til de Paragrapher i Grundlovsudkastet, hvis Gyldighed man indtil videre ikke har Noget imod, men som man